

судження про характерні помилки та вносити в програмне забезпечення додаткові модулі контролю процесу формування найбільш важливої інформації. Представлений методичний підхід допоможе аудитору, який не має спеціальних знань в галузі математичної статистики, проводити статистичне оцінювання досліджуваної генеральної сукупності документів.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний стандарт аудиту 530 (МСА 530). Аудиторська вибірка. Міжнародного стандарту контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг.. Редакція 2011 року. – Ч. 1; пер. з англ. – С. 473–490. – URL http://www.apu.com.ua/attachments/article/1038/Part_1_2015.pdf
2. Четиркін Є. М. Вибіркові методи в аудиті: навчально-практичний посібник / Є. М. Четиркін, Н. Є. Васильєва. – 2-е изд., переро. і доп. – КНОРУС, 2016. – 132 с.
3. Андренко Е. А. Методичний підхід до вибіркового дослідження в аудиті / Е. А. Андренко, С. М. Мордовцев // Бизнес-інформ. – 2018. – № 4. – С. 116–122. URL: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-4_0-pages-116_122.pdf

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Багацька К. В., канд. екон. наук, Олейніков С. В., магістр, Київський національний торговельно-економічний Університет, м. Київ

Питання забезпечення фінансової безпеки підприємств набувають особливої значущості в сучасних умовах господарювання, оскільки останнім часом частішають випадки прояву над ринком недобросовісної конкуренції, фіктивного підприємництва, рейдерських атак. Особливо ці проблеми актуальні для будівельних підприємств, оскільки будівництво традиційно та галузь, яка витрачає значний обсяг фінансових ресурсів, має тривалий операційний цикл і потребує суттєвих капіталовкладень на початку нових проєктів [1]. Крім того, у посткризові роки спостерігається негативна динаміка рівня рентабельності будівельного бізнесу загалом [2, 8].

Отже, не викликає сумніву той факт, що фінансова безпека будівельної компанії значною мірою залежить від джерел, обсягів та методів фінансового забезпечення, формування якого відрізняється певними закономірностями та специфічними рисами. Будівельні компанії не мають змоги функціонувати без достатнього обсягу фінансових ресурсів.

Сутність фінансової безпеки підприємства [3]:

- фінансова безпека підприємства – це невід’ємна частина економічної безпеки, причому у складі економічної безпеки фінансова безпека посідає чільне місце;
- відповідно до ресурсно-функціонального підходу – фінансова безпека підприємства визначається як умова найбільш ефективного використання ресурсів для запобігання загрозам;
- фінансова безпека підприємства є самостійним науковим та практичним поняттям та відрізняється від економічної безпеки;

– у межах конкурентного підходу фінансова безпека визначається наявністю конкурентних переваг, забезпеченням відповідності потенціалу підприємства та його стратегічних цілей безпеки підприємств будівельної галузі ще не отримали належного висвітлення.

«Фінансова безпека підприємства» є відносно новою категорією, що увійшла до наукового обігу в останні десятиліття, а тому її комплексне дослідження як самостійного об'єкта науки та практики в сучасній літературі ще не набуло широкого поширення.

Фінансової безпеки будівельної компанії - це загальна характеристика її фінансової системи, що свідчить про можливість компанії ефективно функціонувати в умовах постійних змін внутрішнього та зовнішнього середовища, коливань рівня фінансового та господарського ризику, а також виконувати взяті на себе фінансові зобов'язання перед власниками, персоналом, державою та кредиторами [3].

Очевидно, що склад та структура фінансової безпеки підприємства, напрями роботи з її зміцнення залежать від виду діяльності суб'єкта господарювання, його організаційно-правової форми та масштабів функціонування. Отже, доцільно проаналізувати галузеву специфіку будівельної галузі, що визначає фінансову безпеку її підприємств(табл. 1).

Таблиця 1 – Специфіка будівельної галузі, що визначає фінансову безпеку її підприємств

№	Специфіка
1	2
1	Унікальність та висока собівартість кожного об'єкта будівництва.
2	Продукція будівельних підприємств має досить тривалий виробничий цикл, що впливає обсяги незавершеного виробництва та зумовлює його значну частку у структурі оборотних коштів. З іншого боку, тривалий виробничий цикл призводить до підвищеної потреби у оборотних коштах.
3	Необхідність значних капіталовкладень та довгостроковий характер їх освоєння.
4	Нерівномірність надходження виручки від здачі виконаних робіт, оскільки вартість продукції будівельних підприємств є дуже високою.
5	Стрибокоподібна потреба в оборотних коштах у різні періоди будівництва.
6	Наявність персоналу, який має спеціалізовану освіту та високу кваліфікацію у сфері будівництва, оскільки ця галузь потребує складного узгодження діяльності всіх учасників будівництва.
7	Технічний взаємозв'язок всіх операцій, що входять до складу будівельного процесу, всі роботи виконуються чітко послідовно, тому жоден будівельний процес не може початися без закінчення попереднього, що спричиняє нерівномірність руху робочої сили та фінансових ресурсів.
8	Окремі етапи будівництва характеризуються різними обсягами трудомісткості та матеріаломісткості робіт. У свою чергу, висока матеріаломісткість будівництва, вимагає наявності об'ємної матеріальної бази та її розміщення близько до об'єктів, що будуються.
9	Потреба у виробничих ресурсах, якість та рівень яких має відповідати світовим стандартам.

Продовження таблиці

1	2
10	Велика залежність будівництва від фінансового, матеріально-технічного та організаційного забезпечення.
11	Наявність багаторівневих та різноманітних виробничих кооперативних зв'язків між різними господарюючими суб'єктами, які необхідні для забезпечення нормального процесу будівництва.
12	Технологічна складність будівельного процесу, внаслідок чого помилка навіть одного робітника може призвести до аварій на об'єктах будівництва, внаслідок яких підприємство може зазнати значних фінансових та матеріальних збитків.
13	Присутність значної частки корупційної складової, яка суттєво впливає на зростання вартості будівництва та потребує додатково значних фінансових ресурсів.
14	Високий ступінь зарегульованості та непрозорості процедур у процесі ліцензування та отримання дозвільних документів для будівництва.
15	Суттєва залежність від природно-кліматичного та антропогенного середовища, що зумовлює необхідність розробки для кожного об'єкта особливих технічних та технологічних рішень, впливає на продуктивність праці, специфіку її охорони та безпеки, тривалість та послідовність виконання робіт.
16	Високий ступінь індивідуалізації та персоніфікації споживача, що призводить до попереднього позначення контрактної ціни на об'єкт або встановлення конкретного механізму її розрахунку.
17	Наявність великої кількості різноманітної інформаційної документації та необхідність дотримання встановлених державою вимог, норм та нормативів.

Джерело: доопрацьовано автором на основі [6,7,8]

Зважаючи на вищевикладене, побудуємо структурний контур фінансової безпеки будівельної компанії, який дозволить через призму системності розкрити сутність цієї категорії (рис. 1).

Рис.1. Структурний контур фінансової безпеки будівельної компанії

Джерело: доопрацьовано автором на основі [6,7,8]

Таким чином, структуру фінансової безпеки будівельної компанії пропонуємо розглядати як комплекс, що складається з окремих блоків: ресурси; можливості; система заходів; результати [4].

Блок «ресурси» включає у собі сукупність всіх ресурсів, що у виробничому циклі процесі підприємства. Ресурси будівельної компанії, що характеризують її фінансову безпеку, доцільно розглядати:

- в об'ємних натуральних та вартісних показниках (чисельність промислово-виробничого персоналу, фонд оплати праці, вартість товарно-матеріальних запасів, технологічного обладнання, транспорту, обсяги виробничих площ, розмір кредитів, власних фінансових засобів тощо);

- через призму складових елементів як сукупність матеріальних, нематеріальних, фінансових, трудових, управлінських, інформаційних ресурсів; у структурній площині через співвідношення різних ресурсів.

Блок «можливості» охоплює існуючі та потенційні можливості будівельної компанії, що визначають рівень її фінансової безпеки. Ґрунтуючись на результатах дослідження Н. В. Рябової [8], відзначимо, що можливості як складова фінансової безпеки характеризують систему економічних зв'язків і відносин, що зумовлюють виникнення тенденцій та змін, спрямованих на забезпечення ефективного розвитку компанії в середовищі, що змінюється.

Залежно від місця виникнення та впливу можливості доцільно розділити на внутрішні, які виникають та існують усередині самої будівельної компанії, та зовнішні, які виникають та існують у зовнішньому середовищі.

Блок «система заходів» являє собою комплекс дій, спрямованих на забезпечення оптимального (ефективного) поєднання ресурсів та наявних можливостей, що сприяють підвищенню результативності їх використання та віддачі та, як наслідок, досягненню необхідного та підтримці існуючого рівня фінансової безпеки будівельної компанії.

Дані дії націлені на виявлення, попередження, нейтралізацію, припинення, локалізацію, відображення небезпек та загроз, а у разі потреби на відшкодування збитків та відтворення об'єктів захисту, які постраждали внаслідок протиправних дій, недбалості, форс-мажорних обставин тощо.

Блок «результати» містить перелік основних критеріїв та індикаторів, які становлять суть реалізації фінансової безпеки будівельної компанії. З огляду на існування великої кількості цілей та завдань управління будівельною компанією, а також ієрархічні зв'язки між різними елементами фінансової безпеки до складу результативних показників останньої доцільно включити:

- підвищення ефективності функціонування фінансової системи компанії, що передбачає досягнення нормативних значень основних фінансових показників;
- створення умов для стабільного формування фінансових ресурсів за обсягами, джерелами, термінами залучення;
- забезпечення оптимальної для будівельної компанії структури джерел формування фінансових ресурсів;

- запобігання різноманітним конфліктам між акціонерами, керівництвом та кредиторами з приводу розподілу, використання та контролю за грошовими потоками;
- нейтралізацію негативних наслідків фінансових криз, умисних дій конкурентів, невчасних розрахунків клієнтів;
- забезпечення умов для дотримання платіжної дисципліни та проведення на регулярній основі грошових розрахунків.

Список використаних джерел:

1. Казанська Н. М., Основні джерела фінансування капітальних вкладень підприємств будівельної галузі / Н. М. Казанська, О. Ю. Нагрузова // Збірник наукових праць за підсумками міжнародної науково-практичної конференції. Інноваційний центр розвитку освіти та науки. – 2014. – С. 98–101.
2. Статистика будівельної галузі//Державна служба статистики – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Юденко М. М. Вплив трансакційних витрат за ефективність будівельних організацій / М. М. Юденко, Є. А. Юденко // Вісник факультету управління. – 2017. – №2. – С. 67–75.
4. Першина Т. А. Підвищення енергоефективності діяльності підприємств будівельного комплексу / Т. А. Першина // Збірник наукових праць Sworld. – 2017. – Т. 20. – № 4. – С. 78–82.
5. Стаднікова Т. А. Фактори невизначеності у будівельній галузі: класифікація та аналіз їх впливу на будівельні проекти / Т. А. Стаднікова // Сучасна економіка: проблеми та рішення. – 2014. – №3 (51). – З. 76-86.
6. Гончаренко О. А. Екологія та технологічні процеси у будівництві / О. А. Гончаренко, Н. І. Гусєв, М. В. Кочеткова // Сучасні наукові дослідження та інновації. – 2014. – № 9-1 (41). – З. 70–72.
7. Лукманова І. Г. Концептуально-методологічний підхід до створення комплексної системи забезпечення якості, екологічності та безпеки у будівництві / І. Г. Лукманова // Промислове та цивільне будівництво. – 2014. – № 4. – С. 29–33.
8. Рябова Н. В. Фінансова безпека організацій: теорія, методологія, практика / Н. В. Рябова. – М. : Креативна економіка, 2014. – 175 с.

АНАЛІЗ ПРІОРИТЕТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДО 2025 РОКУ

Бірюков О. О. канд. техн. наук, **Губін О. М.** студент спеціальності «Економіка підприємства», Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

У серпні 2021 року Рішенням ради національної безпеки та оборони України, а також наказом Президента України була прийнята Стратегія економічної безпеки до 2025 року [1]. Актуальність розробки даного документу пояснюється необхідністю запровадження прозорої системи постійного моніторингу економічної стійкості та оцінки конкурентоспроможності економіки держави на основі відповідних індикаторів економічної безпеки.